

Pirmoji Europos Parlamento įsteigta Dafnės Karuanos Galicijos žurnalistikos premija skirta konsorciumo „Forbidden Stories“ projekto „Pegasus“ žurnalistams.

Ketvirtadienį, spalio 14 d., Europos Parlamento Spaudos centre apdovanojimo ceremoniją pradėjo Parlamento pirmininkas David Sassoli, o Tarptautinės žurnalistų federacijos generalinis sekretorius Anthony Bellanger, atstovaujantis 29 komisijos nariams, 20 tūkst. eurų pinigine premiją įteikė konsorciumo atstovams Sandrine'ai Rigaud ir Laurent'ui Richard'ui.

„Forbidden Stories“ (liet. k. „Uždraustos istorijos“) – tai nužudytų, įkalintų ar grasinimus patiriančių kolegų darbus tęsiančių žurnalistų konsorciumas. Nuo 2017 m. „Forbidden Stories“ kartu su partneriais tęsė Maltos žurnalistės Dafnės Karuanos Galicijos, taip pat nusikaltimus aplinkai bei Meksikos nusikaltėlių kartelius tyrusių nužudytų žurnalistų darbą. Konsorciumas bendradarbiauja su daugiau kaip 30 naujienų organizacijų ir beveik 100 žurnalistų. Už savo darbą visame pasaulyje jis jau yra gavęs prestižinių apdovanojimų, tarp jų Europos žiniasklaidos premiją ir Džordžo Polko apdovanojimą.

Projekto „Pegasus“ žurnalistai tyrė nutekintą precedento neturinčios apimtios informaciją – daugiau kaip 50 tūkst. telefono numerių, kuriuos sekimo tikslais atrinko Izraelio įmonės „NSO Group“ klientai. Telefonų numerių sąrašus kruopščiai patikrino ir neregėtą mastą pasiekusį tikrąjį šio sekimo poveikį atskleidė projekto „Pegasus“ žurnalistai – daugiau kaip 80 reporterių iš 17 žiniasklaidos organizacijų 10-yje šalių. Jų veiksmus koordinavo konsorciumas „Forbidden Stories“, o techninę paramą teikė organizacijos „Amnesty International“ Saugumo laboratorija.

Žurnalistai išaiškino, kad, priešingai nei daugelį metų teigė „NSO Group“, šia šnipinėjimo programa buvo itin piktnaudžiaujama. Nutekinti duomenys parodė, kad Indijoje, Meksikoje, Vengrijoje, Maroke ir Prancūzijoje buvo sekami ne mažiau kaip 180 žurnalistų. Naudojant šią programą taip pat gali būti sekami žmogaus teisių gynėjai, mokslininkai, verslininkai, teisininkai, gydytojai, diplomatai, politikai ir net keli valstybių vadovai. Daugiau informacijos apie projektą „Pegasus“ [galima rasti čia](#).

Dafnės Karuanos Galicijos žurnalistikos premija įsteigta 2019 m. gruodžio mėn. Europos Parlamento Biuro sprendimu siekiant pagerbti su korupcija kovojusią Maltos tiriamosios žurnalistikos atstovę Dafnę Karuaną Galiciją (Daphne Caruana Galizia), kuri žuvo 2017 m. sprogus automobilyje padėtai bombai. Ši premija kasmet artėjant spalio 16 d. – žurnalistės nužudymo dienai – bus skiriama už geriausius žurnalistikos darbus, kuriais puoselėjami ir ginami pagrindiniai Europos Sąjungos principai ir vertybės – žmogaus orumas, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir žmogaus teisės.

Premijos siekti galėjo bet kokios tautybės profesionalūs žurnalistai ir jų komandos. Jie turėjo pateikti išsamius darbus, kuriuos paskelbė vienoje iš 27 ES valstybių veikianti žiniasklaidos organizacija. Nuo 2021 m. birželio 22 d. iki rugsėjo 1 d. teisėjų kolegijai savo žurnalistikos darbus pateikė daugiau kaip 200 žurnalistų iš 27 ES valstybių narių.

Laimėtoją išrinko nepriklausoma komisija, kurią sudarė žiniasklaidos ir pilietinės visuomenės atstovai iš 27 ES valstybių bei pagrindinių Europos žurnalistikos asociacijų atstovai. Skirdamas 20 tūkst. eurų piniginę premiją Europos Parlamentas išreiškia tvirtą paramą tiriamajai žurnalistikai ir pabrėžia žiniasklaidos laisvės svarbą.

